

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-632
від 23 липня 2020 р.

**Комітет Верховної Ради України з
питань організації державної влади,
місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та
містобудування**

*Щодо проекту Закону України «Про
внесення змін до Закону України «Про
міське самоврядування в Україні»
щодо розпорядження землями
комунальної власності»
(реєстр.№3801)*

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про міське самоврядування в Україні» щодо розпорядження землями комунальної власності» (реєстр.№ 3901 від 07.07.2020 р.). Законопроектом пропонується запровадити прийняття рішень місцевої ради з питань розпорядження земельними ділянками комунальної форми власності більшістю у дві третини від загального складу ради. Проаналізувавши текст законопроекту, Асоціація міст України висловлює до нього зауваження наступного змісту:

1. Законопроект стосується правовідносин щодо порядку розпорядження виключно землями комунальної власності. Варто відзначити, що відповідно до статті 13 Конституції України від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією. Рішення про розпорядження землями комунальної власності приймається колегіально депутатами, обраними на основі прямого, рівного, загального виборчого права громадянами. В той же час розпорядження землями державної власності здійснюється одноособово, наприклад головою місцевої державної адміністрації або керівником територіального підрозділу Держгеокадастру. При цьому така особа не є обраною народом, тобто не виступає безпосередньо від імені народу, а такі повноваження здійснюються нею без залучення громадськості, врахування її думки. Відтак, існуючий спосіб розпорядження землями комунальної власності є більш відкритим та демократичним ніж землями державної власності. Отже, в першу чергу варто забезпечити прозорий та неупереджений механізм розпорядження землями

державної власності, наприклад шляхом погодження рішень органів виконавчої влади щодо розпорядження земельними ділянками державної власності органами місцевого самоврядування, які діють від імені територіальних громад та є обраними громадянами.

2. В обґрунтуванні необхідності прийняття законопроекту в пояснювальній записці автори законопроекту приходять до висновку, що через обмеженість земельного ресурсу надання земельних ділянок комунальної власності у власність громадян чи у користування юридичним особам, часто відбувається несправедливо. Як приклад зазначається, що земельні ділянки надаються під забудову без врахування думки громадян.

В контексті обґрунтування необхідності прийняття законопроекту вважаємо, що шляхами вирішення проблем у питанні розпорядження землями, має бути:

- більша залученість громадян до вирішення земельних питань (розвиток форм партисипативної демократії);
- обмеження на законодавчому рівні процесу приватизації земель (у зв'язку з обмеженістю земельного ресурсу).

3. Згідно з пояснювальною запискою законопроект розроблено з метою прозорого та неупередженого механізму розпорядження землями комунальної власності. Досягнути поставленої цілі пропонується шляхом запровадження голосування «кваліфікованою» більшістю у 2/3 від загального складу ради для прийняття рішень місцевої ради з питань розпорядження земельними ділянками комунальної форми власності.

За загальним правилом рішення ради ухвалюється простою більшістю голосів від загального складу ради і лише у виняткових випадках застосовується кваліфікована більшість. Зокрема, такими випадками є подолання «вето» голови або дострокове припинення повноважень голови за рішенням місцевої ради. При цьому, законопроект не врегульовує питання яким чином та у який спосіб буде долатися «вето» голови на рішення ради стосовно розпорядження комунальними землями. Виходячи з логіки Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» - «вето» голови на такі рішення мають долатися місцевою радою виключно повним складом місцевої ради.

Багаторічна практика показує, що будь який представницький колегіальний орган практично не збирається на свої засідання у повному складі. Більше того, враховуючи безоплатність здійснення депутатами місцевих рад своїх повноважень та поєднання таких повноважень з основною роботою, більшість місцевих рад практично завжди збираються у мінімальній кількості депутатів, необхідній для прийняття рішень.

Запровадження «кваліфікованої» більшості для прийняття рішень з земельних питань зупинить процес їх прийняття або призведе до порушення строків розгляду, які визначені Земельним кодексом України. У свою чергу порушення строків розгляду земельних питань призведе до порушення прав фізичних та юридичних осіб щодо користування земельними ділянками.

4. Законопроект не дає відповіді на питання яким чином прийняття рішень саме «кваліфікованою» більшістю посилить прозорість та неупередженість механізму розпорядження землями комунальної власності та знизить корупційні ризики.

Слід відзначити, що відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» проект будь якого рішення місцевої ради до його прийняття оприлюднюється на офіційному сайті ради (частина третя статті 15). Відтак, кожен

громадянин може ознайомитися з проектом рішення ради та у разі виявлення порушення його прав, подати індивідуальне чи колективне звернення до органу місцевого самоврядування про таке порушення. Окрім цього, проекти рішень ради проходять кілька стадій узгодження, а сама процедура надання земельної ділянки проходить у два етапи, що є додатковим інструментом відкритості та публічності прийняття рішень.

5. Додаткову загрозу, яку може створити законопроект реєстр.№ 3801, є не тільки порушення строків розгляду земельних питань, а і практично зупинення діяльності місцевої ради. Це пов'язано з тим, що на законодавчому рівні запроваджено імперативний мандат депутата, тобто залежність депутата від позиції фракції чи партії, і в такому випадку під час вирішення будь-якого питання депутат не є вільним у своєму виборі. З огляду на такі обставини, питання розпорядження землями громад перестане бути питанням забезпечення прав громадян та юридичних осіб на володіння чи користування земельними ділянками, а стане виключно політичним питанням, що призведе до чисельних порушень законодавства.

З огляду на зазначене, видається занадто сумнівним можливість досягнення мети законопроекту запропонованими методами.

Враховуючи викладене, Асоціація міст України вважає, що за наслідками розгляду законопроект реєстр.№ 3801 від 07.07.2020 р варто відхилити.

Виконавчий директор

О.В. Слобожан